

336.7 (497.1)(094.3)

13806

Министарство Финансија

Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца

ГЕНЕРАЛНИ ИНСПЕКТОРАТ

ЗБИРКА ЗАКОНА

И НАРЕЂЕЊА О МЕТАЛНОМ НОВЦУ

~~КОМИТЕТ ЗА ЗАКОНОДАВСТВО
И СТРАЖИЊИ НАРОДНЕ ВЛАСТИ
Београд
бр. књиге 119
"БИБЛИОТЕКА"~~

3442

318.

119

БЕОГРАД
ИЈА ДРАГ. ГРЕГОРИЋА — СТРАХИЊИЋА БАНА 93.
1925.

SAVEZNO IZVRŠNO VEĆE
CENTAR ZA INFORMACIONU I
DOKUMENTACIONU DELATNOST

Inv. br. 3651

SIGN. _____

Министарство Финансија

Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца

ГЕНЕРАЛНИ ИНСПЕКТОРАТ

ЗБИРКА ЗАКОНА

И НАРЕЂЕЊА О
МЕТАЛНОМ НОВЦУ

3442

БЕОГРАД

ШТАМПАРИЈА ДРАГ. ГРЕГОРИЋА — СТРАХИЊИЋА БАНА 93.

1925.

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДА

КЊАЗ СРПСКИ

проглашавамо и објављујемо свима и свакоме да је народна скупштина решила и да смо ми потврдили и потврђујемо:

ЗАКОН

О СРПСКИМ НАРОДНИМ НОВЦИМА

ЧЛАН I.

Србија усваја, за своје народне новце, метарски десетан систем, онако као што је овај систем усвојен новчаном конвенцијом која је закључена у Паризу 23 (11) децембра 1865. између Француске, Белгије Италије и Швајцарске.

ЧЛАН II.

Начелну јединицу или бројну основу српских народних новца сачињава динар.

Динар садржи у себи 0.835 чиста сребра; а тежак је 5 грама.

Он се дели на сто делова, који се називају нове или динарске паре за разлику од старих пара, које су вредиле досад у „чаршијском“ и „пореском“ течају.

О истом предмету, раније су постојали ови закони:
Законодавно решење од 15. децембра 1841. год. В No 1700. Збор II стр. 156.
Уредба о новцима од 13. новембра 1841. год. В No 1579 | С No 877. (нема је у зборнику)
Уредба од 22. новембра 1841. бр. 47.
Уредба од 16. новембра 1842. год. В No 105 | С No 149. Збор II стр. 191.
Уредба од 31. августа 1855. год. В No 971 | С No 843. Збор VIII стр. 77.
Тарифа од 30. септембра 1855. год. В No 1147 | С No 1162. Збор VIII стр. 89.
Тарифа од 20. октобра 1858. год. В No 1292 | С No 1343. Збор XI стр. 145.
Тарифа од 25. јуна 1859. год. В No 3010 | С No 1139. Збор XII стр. 55.
Закон о новчаној тарифи од 1. априла 1866. год. Збор. XX стр. 36. са изменама од 20. Јануара 1868. год. Збор. XXI стр. 2. и 28. децембра 1873. год. Збор. XXVI стр. 75. и Закон о ковању српске сребрне монете од 30. новембра 1873. Збор. XXVI стр. 1.

Handwritten signature and number:
36504

ЧЛАН III.

Српски народни новци јесу:

- 1) *Злашни или Миланови злашници.*
у вредности од 20.— и 10.— динара.
- 2) *Сребрни или сребрници,*
у вредности од 5.—, 2.—, 1.— и 0,50 или 50 дин. пара
- 3) *Бакарни.*
у вредности од 10, 5, 2, и 1 дин. паре.

ЧЛАН IV.

Миланов златник садржи у себи 0,900 чиста злата.

Миланов златник од 20 динара тежак је 6,45161 грама, а има у пречнику 21 милиметар.

Миланов златник од 10 динара тежак је 3,22580 грама, а има у пречнику 19 милиметара.

Од ове мере у садржини и тежини може се у ковању Миланових златника нешто и одступити и то у садржини највише до 0,001 а у тежини највише до 0,002 било на више било на ниже.

ЧЛАН V.

Сребрници садрже у себи:

Они од 5 динара — 0,900 чиста сребра, а они од 2, од 1 и од 0,50 динара — 0,835 чиста сребра.

Од ове мере у садржини може се и одступити у ковању сребрника од 5.— динара 0,002 а од 2, од 1 и од 0,50 динара 0,003.

Тежина сребрника ова је:

Оних од 5.— динара	25 грама
" " 2.— "	10 "
" " 1.— "	5 "
" " 0,50 или 50 динар. пара	2,50 грама.

Од ове мере у тежини може се одступити;

У ковању сребрника од 5.— дин.	до 0,003
" " " " 2.— ")	" 0,005
" " " " 1.— ")	" "
" " " " 0,50 динара или 50 дин. пара	до 0,007.

Сребрници имају у пречнику:

Они од 5 динара	37 милиметара
" " 2 " "	27 "
" " 1 " "	23 "
" " 0,50 " или 50 динар. пара	18 милиметара.

ЧЛАН VI.

Бакарни новци састоје се из 0,95 бакра, 0,04 коситера и 0,01 цинка.

Од ове размере у смеси може се одступити у ковању бакарних новаца и то у мери бакра највише до 1 на 100, а у мери коситера и цинка највише до 0,5 на 100.

Тежина ових новаца ова је:

Оних од 10 динарских пара	10 грама
" " 5 " "	5 "
" " 2 " "	2 "
" " 1 " "	1 "

Од ове мере у тежини може се одступити:

У ковању новца од 10 пр. дин.	до 0,100
" " " " 5 " "	" 0,050
" " " " 2 " "	" 0,030
" " " " 1 " "	" 0,015

Ови новци имају у пречнику:

Новци од 10 пара	30 милиметара
" " 5 " "	25 "
" " 2 " "	20 "
" " 1 " "	15 "

ЧЛАН VII.

Облик српских новаца овакав је:

На једној страни (аверсу): на средини лик владаочев, и у наскољ натпис његовог имена и презимена и његовог достојанства.

На другој страни (реверсу); на средини вредност означена арапским бројем и називом новца (динар или пара) и број године. Назив новца исписан је испод арапског броја који вредност означава, а број подина испод назива. Око свега овога савија се венац од лаврова и растова лишћа; а у вршку венца стоји круна.

Лик на једној и натпис са венцом на другој страни треба да одговарају једно другоме.

Златни новци у опште и сребрни од 5 динара имаће на површини окрајка испуцан натпис: „Бог чува Србију“, а ситни сребрници имаће чарк.

ЧЛАН VIII.

Право, да кује српске новце, припада искључиво држави.

ЧЛАН IX.

Законодавна власт одређује, на предлог Министра Финансија, колико ће се, кад које врсте српских новаца по овоме закону сковати и у течај ставити.

За сад се Књажевска Влада овлашћује да, поред оних 6 милиона динара, који су по закону 30. новембра 1873. год. (Зборник 26. стр. 1.) у сребру и оних 734.737. динара, који су по највишим решењима од 15. марта 1868. и 24. јануара 1869 год у бакру сковани и у течај стављени, скује и у течај стави још:

250.000	Миланових златника по 20 дин.	5.000.000.—
500.000	" " " 10 "	5.000.000.—

Укупно 10.000.000.— динара.

200.000	сребрних по 5 динара	1.000.000	динара
750.000	" " 2 "	1.500.000	"
800.000	" " 1 "	800.000	"
600.000	" " 0,50 "	300.000	"

Укупно 3.600.000.— динара.

9.000.000	бакарних новаца по 10 дин пар.	900.000
6.000.000	" " " 5 "	300.000

Свега укупно 1.200.000.— динара

Миланових златника 10.000.000 динара

Сребрника 3.600.000 динара

Бакарних 1.200.000 динара

Укупно 14.800.000 динара

ЧЛАН X

За ковање српских новаца влада може закључити уговоре са предузимачима или ковницама, под условом да новци буду сковани у облику и по систему, који су овим законом одређени, и да им састав, тежина и пречник потпуно одговарају одредбама међународне новчане конвенције од 23. (11) децембра 1865. год. и прописима овога закона.

Трошак око послова, који буду предходили ковању, око пребројавања, паковања и преноса скованих новаца до Београда не могу прећи цену од 2 на 100 оне вредности, коју ти новци представљају.

ЧЛАН XI.

Сви издатци око српских народних новаца урачунаће се привремено у издавање оне рачунске године, у којој буду учињени.

ЧЛАН XII.

Српски новци, који буду сковани по овом закону, уписаће се у примање оне рачунске године, у којој их државна благајна примала буде.

Од овог примања одбиће се и у ванредни расход урачунати они издатци, који су у чл. XI. овог закона означени: а што преко тога претекне, рачунаће се као ванредни приход.

ЧЛАН XIII.

Министар Финансије дужан је поднети Народној Скупштини тачан рачун о новцима, који по овом закону сковани буду.

У овом рачуну изложиће се појединце сви трошкови, који се око тих новаца учине, као и приход, који се од њих имао буде.

ЧЛАН XIV.

Пошто се српски златни новци искују и течају предаду, сребрних новаца од 5 динара појединци неће морати примати у једној исплати више од 500 динара, ни оних од 2, од 1 динар и од пола динара укупно више од 50 динара.

ЧЛАН XV.

Бакарних новаца ни појединци ни државне благајне не морају примати у једној исплати више од 1 динар.

ЧЛАН XVI.

Златне и сребрне новце других држава, који су сковани по овом истом систему, по коме ће се и наши новци ковати, а одржавају се у течају, примаће наше државне благајне само ако и у колико благајне оних држава, које су те новце ковале, буду примале наше златне и сребрне новце. Ово ће се нарочитим уговором уредити, а док те то не буде, одредиће се указом Књажевим, а на предлог Министра Финансије и по саслушању Министарског Савета, које ће од ових новаца и по којој вредности наше државне благајне примати.

ЧЛАН XVII.

За остале стране златне и сребрне новце, који нису сковани по одредбама међународне новчане конвенције од 23 (11) децембра 1865 год а код нас се у течају затеку, одређиће се од времена на време Књажевим указом, а на предлог Министра Финансија, и по саслушању Министарског Савета, како ће их и у колико наше државне благајне примати.

Но од сребрних новаца ове врсте оне од 2 динара и испод ове вредности, неће никако примати државне благајне;

а ако су их по ранијим прописима примиле, па се још у њима налазе, продаће их јавном такмицом (лицитацијом) по наређењу Министра Финансије.

Што се продајом оваквих новаца добије, урачунаваће се у ванредан приход, а што се побијањем њихове вредности изгуби, уписаће се у ванредни расход оне рачунске године, у којој се њихова продаја извршила буде.

ЧЛАН XVIII.

Стране бакарне новце неће државна благајна никакo примати.

ЧЛАН XIX.

Сваки грађанин српски дужан је, да прима стране новце онако, како их државне благајне примале буду.

А свакоме остаје на вољи, да по слободној погодби прима ове новце и по већу цену, него што их државне благајне примају; као и да прими по којој вредности хоће и оне стране новце, које државне благајне никакo не примају.

ЧЛАН XX.

Државни рачуни неће се више водити по старом новчаном систему (у „пореским“ и „чаршијским“ грошевима и парама) него само по систему, који је за српске новце овим законом усвојен, и то у динарима и динарским парама.

Тако исто и сви приватни заводи, трговци, занатлије и привредници дужни су водити своје рачунске књиге по новчаном систему, који је овим законом усвојен.

ЧЛАН XXI.

Старе „пореске“ и „чаршијске“ вредности претвараће се у нову динарску вредност овако:

1 стари порески грош — 42,1 динарске паре

1 стари чаршиј. грош — 19,8 „ „

ЧЛАН XXII.

Новци, којима се тежина услед обртања смањи повући ће се из течаја, па ће се претопити и новим заменити.

Трошкови око овога ставиће се у предрачун државних расхода за ону рачунску годину, у којој се буде хтелo старе новце из обрта повући, па их претопити и новим заменити.

Штета, која се буде имала услед смањења вредности старим новцима, ставиће се у издавање оне рачунске године, у којој се ти новци буду претопили и новим заменили.

Новци, који се буду добили претапањем старих новаца, ставиће се у ванредно примање оне рачунске године, у којој буду сковани и течају предани.

ЧЛАН XXIII.

Овај закон важи од дана, кад га Књаз потпише.

Овим законом замењује се „Закон о ковању сребрне српске монете“ од 30. новембра 1873: год (Збор XXVI стр. 1.).

А пошто се по овом закону одреди течај страним новцима, онда ће престати важити и све раније тарифе, које су „порески“ или „чаршијски“ течај страним новцима до сада одређивале.

Препоручујемо нашем Министру Финансија, да овај закон обнародује и о извршењу се његовом стара, властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покуравају

10. децембра 1878. год.

М. М. Обреновић, с. р.

у Нишу.

(М. П.)

Видио и ставио државни печат,
чувар државног печата
Министар Правде,
Д. Матић, с. р.

Председник Министарског Савета
Министар Иностранних Дела,
Јов. Рисаић, с. р.

Министар Унутрашњих Дела,
Рад. Милојковић, с. р.

Министар Правде,
Д. Матић, с. р.

Министар Грађевина,
Р. Алимшић, с. р.

Заступник Министра Просвете и
Црквених Послова
Министар Правде,
Д. Матић, с. р.

Министар Финансија,
В. Јовановић, с. р.

Министар Војни, почасни ађутант
Његовог Височанства Књаза,
генералштабни потпуковник,
Јов. Мишковић, с. р.

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДА

КЊАЗ СРПСКИ

На предлог нашег Министра Финанције, и по саслушању Нашег Министарског Савета, а на основу XVI и XVII члана закона о српским народним новцима од 10. децембра 1878. године, одредили смо и одређујемо:

ТАРИФУ

по којој ће наше државне благајне примати стране новце у динарском течају.

ЧЛАН 1.

А. Новци држава, које сачињавају новчани савез на основу међународне конвенције закључене у Паризу 23.-11. децембра 1865, или које иначе по начелима и одредбама те конвенције своје новце кују.

МЕТАЛ	НАЗИВ НОВЦА	Закон тежина у грамовима	Садржина чи- стог злата или сребра на хи- љаду делова	Вред- ност	
				дин	п

I. ФРАНЦУСКИ

Злато	100 франака	32.258	900	100	—
	50 "	16.129		50	—
	20 "	6.452		20	—
	10 "	3.226		10	—
	5 "	1.613		5	—
Сребро	5 франака	25.000	835	4	50
	2 франка	10.000		1	80
	1 франак	5.000		—	90
	50 сантима	2.500		—	40

МЕТАЛ	НАЗИВ НОВЦА	Закон тежина у грамовима	Садржина чи- стог злата или сребра на хи- љаду дел ва	Вред- ност	
				дин	п

II. БЕЛГИЈСКИ

Злато	20 франака	6.452	900	20	—
	10 "	3.226		10	—
Сребро	5 франка	25.000	835	4	50
	2 "	10.000		1	80
	1 франак	5.000		—	90
	50 сантима	2.500		—	45

III. ИТАЛИЈАНСКИ

Злато	100 лира	32.258	900	100	—
	50 "	16.129		50	—
	20 "	6.452		20	—
	10 "	3.226		10	—
	5 "	1.613		5	—
Сребро	5 лира	25.000	835	4	50
	2 лире	10.000		1	80
	1 лира	5.000		—	90
	50 центезима	2.500		—	45

IV. ШВАЈЦАРСКИ

Сребро	5 франака	25.000	835	4	50
	2 франка	10.000		1	80
	1 франак	5.000		—	90
	50 сантима	2.500		—	45

V. ГРЧКИ

Злато	100 драхми	32.258	900	100	—
	50 "	16.129		50	—
	20 "	6.452		20	—
	10 "	3.226		10	—
	5 "	1.613		5	—
Сребро	5 драхми	25.000	835	4	50
	2 драхме	10.000		1	80
	1 драхма	5.000		—	90
	50 лепта	2.500		—	45

МЕТАЛ	НАЗИВ НОВЦА	Закона тежина у грамима	Садржина чи- стог злата или сребра на хи- љаду делова	Вред- ност	
				дин.	п.

VI. НОВИ АУСТРО-УГАРСКИ

Злато	8 форината	20 франака	6 452	900	20	—
	4 " "	10 " "	3.226		10	—

Б. Новци, који нису ковани по начелима и одредбама међународне конвенције од 1865.

I. РУСКИ

Злато	Полуимперијал 5 рубаља	6 545	916 66	20	50
Сребро	Рубља, 100 копејака .	20.735	868.00	3	30

II. СТАРИ АУСТРО-УГАРСКИ.

Злато	Дукат	3 490	986	11	75
	Форинта, 100 крајцара .	12.345	900	2	—

III. НЕМАЧКИ

Злато	20 марака	7.965	900	24	50
	10 "	3.982		12	25
Сребро	5 марака	27.777		4	60

IV. ЕНГЛЕСКИ.

Злато	Суверен, фунта стерлинга				
Сребро	20 шилинга	7.988	916.65	25	—

V. ТУРСКИ.

Злато	Меџедија цела, 100 гроша	7.216	916.66	22	60
	" пол. 50 "	3.608		11	30
	" четв. 25 "	1 804		5	—
Сребро	Меџедија 20 гроша . . .	24 055	830	4	—

ЧЛАН 2

Државне благајне неће примати:
а) оне стране новце који нису у овој тарифи именовани,
б) стране новце који су излизани, крђави, непуноважни (јексични), бушени или иначе оштећени и искварени.

ЧЛАН 3.

Стране сребрне новце без разлике државне благајне примаће у једном плаћању само до 25%.

ЧЛАН 4.

Ова тарифа почеће важити од 1. марта ове године.
Наш Министар Финанције нека овај указ изврши.

9. фебруара 1879 год
у Нишу.

М. М. Обреновић, с. р.

Министар Финанције

В. Јовановић, с. р.

МИ
МИЛАН ПРВИ
ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ СРБИЈЕ

На предлог нашег Министра Финанције, а по саслушању Министарског Савета, и на основу чл. XVI. и XVII. Закона о српским народним новцима од 10-ог децембра 1878-е године, одредили смо и одређујемо:

да се све сребрне монете, које су на основу члана XVII. закона о српским новцима од 10. децембра 1878. год. (Збор. 34. стр. 15.) у тарифи под Б. означене, а нису коване по начелима и одредбама међународне новчане конвенције од 1865. год., не примају више на државним благајницама.

Овим се укида највише решење од 15. пр. о рубљама (Збор. 43. стр. 82)

А аустро-угарски цесарски дукат, коме је такођер одређена вредност у горњој тарифи такођер под Б. да примају наше државне благајнице само по одређеној мери тежина 3.490.

Наш Министар Финанције нека ово решење изврши.

4 јула 1887. год.
у Београду.

Милан, с. р.

Министар Финанције
Др. М. В. Вујић, с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА
АЛЕКСАНДРА I.
ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉА СРБИЈЕ
МИ КРАЉЕВСКИ НАМЕСНИЦИ

На предлог Нашег Министра Финанције, Нашег Министра Народне Привреде, и по саслушању Нашег Министарског Савета, а на основу чл. XVI. Закона о српским народним новцима од 10-ог децембра 1878. године (Збор. 34. стр. 8) решили смо и решавамо:

да се нови златник, руски империјал од 5 рубаља кован 1888. год са сликом цара Александра III. прима на државним благајницама по 20 динара, почем је овом златнику једна законна тежина и садржина, као и златницима од 20 франака који се кују по начелима и одредбама међународне новчане конвенције од 1865. године.

Овим се допуњује новчана тарифа од 9. фебруара 1879. године (Збор. 34. стр. 211.) под А.

Наш заступник Министра Финанције, Наш Министар Народне Привреде нека овај указ изврши.

12. септембра 1889. год
у Београду.

Јов. Рискић, с. р.

К. С. Прошић, с. р.

Ј. Бели-Марковић, с. р.

Заступник
Министра Финанције
Министар Народне Привреде
Сш. Р. Поповић, с. р.

МИ
ПЕТАР I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ СРБИЈЕ

На предлог Нашег Министра Финансија и по саслушању Нашег Министарског Савета, а на основу чл. XVI. и XVII. Закона о српским народним новцима од 10. децембра 1878. године решили смо и решавамо:

да се тарифа од 9 фебруара 1879. године, по којој наше државне благајнице примају стран новац у динарском течају — опозове у колико се односи на примање сребра и аустроугарског дуката.

11. августа 1908. год
у Соко-Бањи

Петар I., с. р.

Министар Финансија
Др. М. М. Поповић, с. р.

МИ
МИЛАН ПРВИ
ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ СРБИЈЕ

проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина решила, и да смо ми потврдили и потврђујемо:

ЗАКОН

О КОВАЊУ СИТНОГ НОВЦА ОД НИКЕЛА

ЧЛАН 1.

Овлашћује се Министар Финансија, да може исковати ситнога новца од никела у номиналној вредности од милион двеста хиљада динара и то:

- За 500.000 динара номиналне вредности у комадима од 20 пара динарских;
- За 500.000 динара номиналне вредности у комадима од 10 пара динарских;
- За 200.000 динара у комадима од 5 пара динарских.

Члан 2.

Новци се ови имају исковати од металне смесе у којој је 75% чистога бакра и 25% чистога никела. Одступање код једног и код другог метала не сме бити веће од 10 на хиљаду (1000) делова.

Члан 3.

Тежина ситних новаца од никела има бити:

Код комада од	20 пара	6 грама
" "	10 "	4 "
" "	5 "	3 "

Одступање на више и на ниже дозвољава се:

са 10 на хиљаду од комада од	20 пара динарских
" 13 "	" " 10 "
" 15 "	" " 5 "

ЧЛАН 4.

Пречник ових новаца одредиће по саслушању стручне комисије Министра Финансија.

ЧЛАН 5.

Ови новци имају на једној страни носити грб Србије, а на другој страни у средини цифром означену вредност у динарским парама, и у наоколо надпис:

„Краљевина Србија“ годину ковања и реч „пара“, која ће доћи испод цифре вредности.

ЧЛАН 6.

Ситних новца од никела не морају ни појединци ни државне касе примати више од 5 динара у једној истој наплати.

ЧЛАН 7.

Сви трошкови око ковања новаца од никела исплатиће се из државне касе, као што ће се и добит на овим новцима увести у ванредни државни приход.

Препоручујемо нашем Министру Финансије да овај закон обнародује и о извршењу се његовом стара, властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

1. јануара 1883. год.
у Београду.

Милан, с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата
Министар Правде

Д. Г. Радовић, с. р.

Министар Финансија
Чед. Мијашовић, с. р.

МИ
МИЛАН ПРВИ

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ СРБИЈЕ

Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина решила и да смо ми одобрили и одобравамо

ЗАКОН

О ЗАМЕНИ БАКАРНОГ СИТНОГ НОВЦА, НОВЦЕМ ОД НИКЛА.

ЧЛАН 1.

Да би се бакарна монета српска из течаја извукла и монетом од никла заменила, да би тако у саобраћају у Краљевини Србији била само једна ситна монета за подмиривање при исплатама, и то монета од никла, Министар Финансија овлашћује се да може исковати ситне монете од никла у номиналној вредности од 2,000.000.— динара.

ЧЛАН 2.

Ситнога новца од никла има се исковати у три сорте у комадима од 20, 10, и 5 динарских пара.

Колико ће се комада од које сорте исковати, одредиће Министар Финансије с обзиром на потребе саобраћаја и финансијску корист државне касе, као с обзиром на олакшање рада при размени бакарне монете за монету од никла.

ЧЛАН 3.

При пуштању овога новца од никла у саобраћај Министар Финансија обзигниће у „Српским Новинама“ колико је од које сорте исковано и колико се у саобраћај пушта.

ЧЛАН 4.

За комаде од 20, 10 и 5 динарских пара ове ситне монете од никла, што се тиче њихове металне смесе, њихове тежине и њихових димензија као и дозвољење границе одсу-

пања у чистоти смесе и у тежини, вреде одредбе чланова 2-ог, 3-ег и 4-тог закона о ковању ситног новца од никла од 1. јануара 1883. године (Зборник XXXVIII стр. 258.).

А што се тиче њиховог облика и написа вреди одредба чл. 5-ог истог закона.

ЧЛАН 5.

Министар Финансија овлашћује се да ковање ове ситне монете од никла може уступити јавном усменом лицитацијом.

ЧЛАН 6.

Кад се довољна количина ситнога новца од никла искује и у државне касе унесе, Министар Финансија објавиће да су државне касе дужне свакоме на захтев примити српску бакарну монету у размену за никелску по пуној номиналној вредности.

Он може прописати да се овај посао обавља на јавним државним касама само у извесне дане или и у извесне часове канцеларијске, као и да ће се на размену примити новац бакарни само у извесним партијама које не смеју бити мање од 5.— динара.

Он ће прописати, до кога ће рока касе државне дужне бити да размењују по пуној номиналној вредности, никелски новац за бакарни, као и после кога рока ће престати бакарни новци примати се на касама и важити у саобраћају.

Овај рок не сме бити мањи од шест месеци по пуштању прве партије никелског новца у саобраћај. Ако би се потреба указала, Министар Финансија може тај рок продужити још за три месеца. Но у року најдаље од 10 месеца од пуштања прве партије у саобраћај сав рад око размењивања старе бакарне монете за никелску има се свршити. После тога рока бакарни новац престаје важити у Србији.

ЧЛАН 7.

Бакарни новац који се разменом за никелски у државној каси прикупи продаће се јавном лицитацијом и новац за њ добивени унети у ванредни приход за ону годину у којој се продаја изврши.

ЧЛАН 8.

Сви трошкови око ковања ове монете, контролисања њене израде и преносе њеног имају пасти на терет државне касе, а исплатиће се из приноса зајма. Приход који државној каси дође услед пуштања ове монете у саобраћај, има се унети у ванредни приход државној каси за ону годину у којој се ковање овога новца отпочне.

ЧЛАН 9.

Закон овај ступа у живот кад га Краљ потпише. Препоручујемо Нашем Министру Финанције, да овај закон обнародује и о извршењу се његовом стара, властима пак заповедамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се поковају.

15. јуна 1884. године
у Нишу.

Милан, с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата
Министар Правде,
Дим. Маринковић, с. р.

Министар Финансија,
Ђор. Павловић, с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

АЛЕКСАНДРА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉА СРБИЈЕ

Ми Краљевски намесници проглашавамо и објављујемо свима и свакоме да је Народна Скупштина решила и да смо ми потврдили и потврђујемо:

ЗАКОН

О ЗАМЕНИ БАКАРНОГ НОВЦА СРЕБРНИЦИМА НОВОГА КОВА

ЧЛАН 1.

Из разлога што данас у саобраћају имаде више но што је потребно ситнога новца у никлу и бакру, има се сав ситан новац у бакру из обрта повући и заменити сребрним новцем, који ће се по овоме закону исковати.

ЧЛАН 2.

Овлашћује се Министар Финанције, да поред до сада искованог сребрног новца може, у смислу закона од 10. децембра 1878. год. (Збор. 34. стр. 8) исковати и саобраћају предати још сребрног новца у вредности од шест милиона динара и то у овој количини:

Четири милиона комада по 1.— дин.	4,000.000.—
Један " " " 2.— "	2,000.000.—
Свега динара	6,000.000.—

ЧЛАН 3.

Ковање овога сребрног новца издаће се путем оферталне лиценције приватним предузимачима или ковницама и то: или под условом, да то ковање буде у свези са откупом бакра српског бакарног новца, који се има из обрта повући, или без тога услова.

ЧЛАН 4.

Чист принос од ковања сребрног новца од продаје бакра од, из обрта извученога, српског бакарног новца употребити се на подмирење трошкова око ковања сребрног новца а на олакшицу оне штете, коју ће држава имати у разлици између суме, којом се бакарни новац замењује сребрним и продајне цене бакра повученог бакарног новца.

ЧЛАН 5.

Сви предходни трошкови око извршења овог закона исплатиће се привремено из готовине државне благајнице.

По исплати сребрног новца златном монетом и бакарнога ситног новца сребрном, као и продаји бакра од повученога бакарнога новца, сав вишак који преостане унеће се у државну благајницу као ванредни непредвиђени приход, пошто се предходно исплате сви привремени издатци државне благајнице по овоме послу.

ЧЛАН 6.

Кад се довољна количина сребрника искује и у државне касе прими, Министар Финанције објавиће преко „Српских Новина“ наредбу за размену бакарног новца за сребрнике.

Од дана објаве наредбе за размену па најдаље за 190 дана има се сав рад око размене извршити. После овога рока бакарни новац нити ће се примити за размену нити у саобраћају.

Државне благајнице дужне су свакоме на захтев примити српске бакарне новце у размену за сребрнике по пуној номиналној вредности.

Министар Финанције може одредити извесне државне касе, које ће вршити размену, и прописати дане и часове у којима ће се то вршити, као и да се за размену не могу примити бакарни новац у вредности мање од једнога динара.

ЧЛАН 7.

Министар Финанције поднеће Народној Скупштини како рачун о извршеној размени бакарног новца за сребрнике и његовој продаји, тако и о искованим сребрницима.

Препоручујемо свима Нашим Министрима, да овај закон обнародују и о извршењу се његовом, у колико се кога тиче, старају, властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

15. марта 1890. године
у Београду.

Јов. Рисшић, с. р.

К. С. Прошић, с. р.

Ј. Бели-Марковић, с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата
Министар Правде,
Гл. Гершић, с. р.

Председник Министарског Савета,
Министар Иностранних Дела,
Генерал,

С. Грујић, с. р.

Министар Грађевина,

П. Велимировић, с. р.

Министар финансија,

Др М. В. Вујић, с. р.

Министар Просвете и Црквених
Послова,

Св. Милосављевић, с. р.

Министар Правде,

Гл. Гершић, с. р.

Министар Народне Привреде,

Ст. Р. Поповић, с. р.

Министар Унутрашњих Дела,

К. С. Таушановић, с. р.

Министар Војни,
пуковник.

Д. Ђурић, с. р.

МИ
ПЕТАР I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ СРБИЈЕ

објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина решила и да смо ми потврдили и потврђујемо

ЗАКОН

О ЗАМЕНИ СРЕБРНОГ НОВЦА ЕМИТИРАНОГ НА ОСНОВУ ЗАКОНА
ОД 30. НОВЕМБРА 1873. ГОД. СРЕБРНИЦИМА НОВОГА КОВА И О
КОВАЊУ СИТНОГА НОВЦА ОД НИКЛА И БРОНЗЕ

који гласи :

ЧЛАН I.

Овлашћује се Министар Финансија:

а) да може исковати и пустити у оптицај сребрног новца у суми од 6,000.000.— динара, и то :

700 000	динара	у	комадима	од	0.50	динара ;
2,000.000	"	"	"	"	1.—	"
2,300.000	"	"	"	"	2.—	"
1,000.000	"	"	"	"	5.—	"

б) да може исковати и пустити у оптицај:

за 400.000 динара номиналне вредности никленог новца у комадима од 5 пара : и

за 250.000 динара номиналне вредности бронзаног новца од 2 паре.

ЧЛАН 2.

Новим сребрницима замениће се у оптицају сребрн новац искован и пуштен у оптицај на основу закона од 30. новембра 1873. године, а који се има повући из оптицаја најдаље за једну годину дана, од дана, кад последња партија нових сребрника буде пуштена у оптицај наредбом Министра Финансија.

Но Министар Финансија овлашћен је, да поједине партије сребрног новца, емитованог на основу закона од 30. новембра 1873. године, може и пре тога рока повући из оптицаја својом наредбом, остављајући имаоцима тих сребрника рок од 90 дана, да на касама, које он буде одредио, изврши замену за новац, који остаје у оптицају.

Начин на који ће се извршити замена сребрног новца, искованог на основу закона од 30. новембра 1873. године новим сребрницима, прописаће Министар Финансија.

ЧЛАН 3.

Нови сребрници биће исковани у свему по одредбама закона о српским народним новцима од 10. децембра 1878. год. и међународне новчане конвенције од 23. (11.) децембра 1865. године.

ЧЛАН 4.

Облик нових сребрника од 0,50, 1 и 2 динара овакав је :
На једној страни носиће лик Његовог Величанства Краља Петра, са натписом :

„Петар I, Краљ Србије“

На другој страни носиће означену вредност арапским бројем, назив новца и годину емисије.

Ови ће сребрници имати чарк на површини руба.

ЧЛАН 5.]

Нови сребрници од 5 динара имаће :

На једној страни лик Његовог Величанства Краља Петра и Кара-Ђорђа.

На другој страни грб Краљевине Србије са порфиром и означање : „5 динара“ и поред тога напис : „1804 — 1904“.

Ови ће сребрници имати на површини руба испупчен напис „Бог чува Србију“.

ЧЛАН 6.

Новац од никла исковаће се у свему по одредбама закона од 1. јануара 1883. године.

ЧЛАН 7.

Новац од 2 паре исковаће се од бронзе.

Величину, тежину и легуру овога новца прописаће Министар Финансија.

Новац од 2 паре носиће с једне стране грб државни а с друге стране арапским бројем означену вредност и назив новца, са натписом у наоколо : „Краљевина Србија 1904“.

ЧЛАН 8.

Ни државне касе ни појединци неће бити дужни примити у једној исплати више од 5 динара никленог, ни више од 3 динара бронзаног новца.

ЧЛАН 9.

За ковање нових новаца влада може закључити уговоре са предузимачима или ковницама, под условом да новци буду сковани у облику и по систему који су овим законом одређени.

Трошак око послова, коју буду предходили ковању, око пребројавања, паковања и преноса скованих новаца не могу прећи 2% од номиналне вредности искованог новца.

ЧЛАН 10.

Сви издатци око извршења овога закона извршиће се привремено из готовине главне државне благајне а потом ставити на терет добити од искованог новца.

Чиста добит од искованог новца по одбитку напред поменутих издатака унеће се у буџет прихода буџета за 1904. годину а за покриће државних расхода исте буџетске године.

ЧЛАН 11.

Овај закон ступа у живот, кад га Краљ потпише.

Препоручујемо свима Нашим Министрима да овај закон обнародују, и о извршењу се његовом старају, властима пак

заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

26. фебруара 1904. године
у Београду.

Петар, с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата
Министар Правде,
Др. Мих. С. Полићевић, с. р.

Председник Министарског Савета
Ђенерал,

С. Грујић, с. р.

Министар Иностранних Дела,
Ник. П. Пашић, с. р.

Министар Војни, Ђенерал,
Р. Пушкин, с. р.

Министар Финансија,
Др. Л. Пачу, с. р.

Министар Унутрашњих Дела,
Стој. М. Прошић, с. р.

Министар Грађевина,
Влад. Тодоровић, с. р.

Министар Просвете и Црквених
Послова,
Љуба М. Давидовић, с. р.

Министар Народне Привреде,
Др. Свет. Радовановић, с. р.

Министар Правде,
Др. Мих. С. Полићевић, с. р.

МИ

ПЕТАР I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ СРБИЈЕ

проглашњемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина, сасвана у редован сазив за 1. октобар 1912. год., на XIII редовном састанку 2. априла 1913. године решила и да да смо ми потврдили и потврђујемо

ЗАКОН

О КОВАЊУ СРЕБРНОГ И НИКЛЕНОГ НОВЦА

који гласи:

ЧЛАН 1.

Овлашћује се Министар Финансија да одмах искује и пусти у оптицај 5,000.000 — сребрника од 1 динар у номиналној вредности, 5,000.000 динара са назначењем 1912. год. као године ковања, упр-вљајући се при том по прописима закона „о ковању новца“ од 10. децембра 1878. године и закона од 26. фебруара 1904. године.

ЧЛАН 2.

Овлашћује се Министар Финансија, да може исковати и пустити у оптицај сребрног новца у номиналној вредности од динара 5,000.000.— у комадима од 2 динара, 1 динара и 0,50 динара, кад и у колико то потребе саобраћаја буду изискивале, придржавајући се прописа закона „о ковању народног новца“ и закона од 26. фебруара 1904. године.

ЧЛАН 3.

Овлашћује се Министар Финансија, да приступи ковању и пуштању у оптицај никленог новца у номиналној вредности од 2,400.000.— динара, придржавајући се при том прописа закона „о ковању ситног новца од никла“ од 1. јануара 1883. године. Број комада сваке врсте овог новца одредиће се према сразмери сада постојећег скованог никленог новца, а за годину ковања узмеће се 1912. година.

ЧЛАН 4.

Трошкови око ковања исплатиће се из добити од ковања а разлика ће се унети у буџет као ванредни државни приход

ЧЛАН 5.

Овај закон ступа у живот, кад га Краљ потпише. Препоручујемо Нашем Министру Финансија, да овај закон обнародује, а свима Нашим Министрима да се о извршењу његовом старају, властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се поковавају.

2. априла 1913. године
у Београду.

Петар, с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата
Министар Правде,

Др. М. Полићевић, с. р.

Председник Министарског Савета
Министар Спољних Послова,

Ник. П. Пашић, с. р.

Министар Финансија,

Др. Л. Пачу, с. р.

Министар Унутрашњих Дела,

Стој. М. Прошић, с. р.

Министар Правде,

Др. М. Полићевић, с. р.

Министар Народне Привреде,

К. Стојановић, с. р.

Министар Грађевина,

Ј. П. Јовановић, с. р.

Министар Просвете и Црквених
Послова,

Љ. Јовановић, с. р.

Министар Војни, ђенерал,

Мил. Божановић, с. р.

У ИМЕ

ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

ПЕТРА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ

КРАЉ СРБИЈЕ

МИ

АЛЕКСАНДАР НАСЛЕДНИК ПРЕСТОЛА

Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина, сазвана у ванредан сазив за 14. јули 1914. године у Нишу на XXIII. састанку 17. децембра 1914. године решила, и да смо ми потврдили и потврђујемо:

ЗАКОН

О КОВАЊУ СРЕБРНОГ НОВЦА

који гласи:

ЧЛАН I.

Овлашћује се Министар Финансија да може исковати и пустити у оптицај сребрног новца 15,000.000 — петнајест милиона — динара и то:

3,500.000 — три милиона и пет стотина хиљада — динара

у комадима од по 0.50 динара;

6,500.000 — шест милиона и пет стотина хиљада — динара

у комадима од по 1.— динар; и

5,000.000 — пет милиона — динара у комадима од по 2.— динара.

ЧЛАН 2.

Овај сребрни новац биће искован у свему по одредбама закона о српским народним новцима од 10. децембра 1878. године; закона о замени сребрног новца емитираног на основу закона од 30. новембра 1873. године сребрницима новог кова и о ковању ситног новца од никла, од бронзе, од 26. фебруара 1904. године, и међународне новчане конвенције од 23./11. децембра 1865. године, но с тим, што ће се на овом новцу назначити 1915. година као година ковања.

ЧЛАН 3.

Трошкови око ковања исплатиће се из добити ковања, а разлика ће се унети у буџет као ванредни државни приход.

ЧЛАН 4.

Овај закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а сба-
везну снагу добија кад се обнародује.

Препоручујемо Нашем Министру Финансија, да овај закон
обнародује, а свима Нашим Министрима, да се о извршењу
његовом старају, властима пак заповедамо, да по њему посту-
пају, а свима и свакоме, да му се покорвају.

20. децембра 1914. год.
у Крагујевцу.

Александар, с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,
Чувар државног печата,
Министар Правде

М. С. Ђуричић, с. р.

Председник
Министарског Савета
Министар Иностранних Дела
Ник. П. Пашић, с. р.

Министар
Просвете и Црквених Послова
Љуб. М. Давидовић, с. р.

Министар Грађевина
М. Драшковић, с. р.

Министар Унутрашњих Дела
Љ. Јовановић, с. р.

Министар Правде
М. С. Ђуричић, с. р.

Министар Војни
артил. пуковник
Рад. Бојовић, с. р.

Министар Народне Привреде
Д-р В. Маринковић, с. р.

У ИМЕ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА

ПЕТРА I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉА СРБИЈЕ

МИ

АЛЕКСАНДАР НАСЛЕДНИК ПРЕСТОЛА

Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна
Скупштина, сазвана у ванр-дан сазив Указом од 12. јула 1914.
године на LVIII. састанку 20. септембра 1916. године решила,
и да смо Ми потврдили и потврђујемо:

ЗАКОН

О ВАНРЕДНИМ КРЕДИТИМА У ИЗНОСУ ОД 200,000.000 ДИНАРА

И

КОВАЊУ СРЕБРНОГ И НИКЛЕНОГ НОВЦА

који гласи:

ЧЛАН 5.

Овлашћује се Министар Финансија да поред искованог и
пуштеног у саобраћај сребрног новца по закону о ковању сре-
брног новца од 20. децембра 1914. године може накнадно иско-
вати и пустити у оптицај сребрног новца до 30,000.000 ди-
нара и то:

7,000.000 динара у комадима од 0.50 динара	
13,000.000 " " " " 1.— " и	
10,000.000 " " " " 2.— "	

Ковање и трошкови око ковања овог сребрног новца из-
вршиће се у свему по одредбама чл. 2. и 3. закона о ковању
сребрног новца од 20. септембра 1914. године.

ЧЛАН 6.

Овлашћује се Министар Финансија да може исковати и
пустити у саобраћај до 10,000.000 динара никленог новца и то
у комадима од 0.20, 0.10 и 0.5 динара.

ЧЛАН 7.

Овај закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија кад се обнародује.

Препоручујемо Нашем Министру Финансија да овај закон обнародује, а свима Нашим Министрима, да се о извршењу његовом старају, властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

30. септембра 1916. год.
у Солуну.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата,
Министар Правде

М. С. Ђуричић, с. р.

Александар, с. р.

Председник
Министарског Савета
Министар Иностранних Дела
Ник. П. Пашић, с. р.

Министар
Просвете и Црквених Послова
Љуб. М. Дадидовић, с. р.

Министар Грађевина
М. Драшковић, с. р.
Министар Унутрашњих Дела
Љ. Јовановић, с. р.

Министар Правде
М. С. Ђуричић, с. р.
Министар Народне Привреде
Д-р В. Маринковић, с. р.

Министар Финансија
Д-р М. Нинчић, с. р.

Министар Војни
ђенерал
Бож. Терзић, с. р.

МИ
АЛЕКСАНДАР I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ
СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме да је Законодавни Одбор Народне Скупштине Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца на основу чл 130. Устава на својој VIII. редовној седници одржаној 16. новембра 1921. године у Београду решио и да смо Ми потврдили и потврђујемо, да се решење Министарског Савета од 23. јула 1920. године ИБр. 21073, списка уредаба Министарства Финансија Бр. 99. Службене Новине Бр. 195/21. године измени и да гласи:

ЗАКОН

О КОВАЊУ СИТНОГ МЕТАЛНОГ НОВЦА ОД НИКЕЛА И ГАМЕ

ЧЛАН 1.

Овлашћује се Министар Финансија да може исковати ситног новца у номиналној вредности и то:

Од никла

За 12,000.000 динара номиналне вредности у комадима од 25 пара динарских;

Од мешала геме

За 18,000.000 динара номиналне вредности у комадима од 5 и 10 пара динарских.

Министар Финансија учиниће распоред колико ће се исковати од 5 пара а колико од 10 пара.

ЧЛАН 2.

Новац од 25 пара има се исковати од металне смесе бакроника у којој је 75% чистага бакра и 25% чистага никела.

ЧЛАН 3.

Новац од 10 и 5 пара има се исковати од металне смесе геме.

ЧЛАН 4.

Новац од 25 пара динарских имаће у пречнику 24 мм., дебљине 1,40 мм., тежине 5,7 гр.

Новац од 10 пара динарских имаће у пречнику 20,85 мм., дебљине 1,2 мм., тежине 3,1 гр.

Новац од 5 пара динарских имаће у пречнику 18,8 мм., дебљине 1,3 мм., тежине 2,6 гр.

Ови новци имају на једној страни да носе грб Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, на другој страни број који означаје вредност тога новца у динарским парама а у наоколо с лева на десно натпис ћирилицом „пара“, амблем трговине у виду две састављене трубе с новцем, које дели Меркуров двокрилни штапић, латиницом исписаном „пара“ а испод означене вредности, година ковања 1920.

ЧЛАН 5

Новац од 25 пара динарских не морају примати ни појединци ни државне касе више од 20 динара у једној истој наплати, од 10 пара динарских до 10 динара, од 5 пара динарских до 5 динара.

ЧЛАН 6.

Сви трошкови око ковања новца исплатиће се из државне касе као ванредан расход; добит на овим новцима увешће се у ванредни државни приход.

ЧЛАН 7.

Одобравају се закључени уговори о ковању ситног металног новца између Министра Финансија с једне и фабрике метала А. Круп А. Д. из Бермдорфа код Беча с друге стране.

ЧЛАН 8.

Овај закон ступа на снагу одмах по обнародовању у Службеним Новинама.

Препоручујемо Нашем Министру Финансија, да овај закон обнародује и о извршењу се његовом стара, властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

30. децембра 1921. године
у Београду.

(М.П.) **Александар**, с. р.

Видео и ставио државни печат,
Чувар државног печата.
Министар Правде

Председник Министарског Савета
Ник. П. Пашић, с. р.

Д-р **Л. Марковић**, с. р.

(Следују потписи сви, у осталих министара)

НАРЕДБА МИНИСТРА ФИНАНСИЈА

О ПУШТАЊУ У ОПТИЦАЈ СИТНОГ НОВЦА ОД НИКЛА И ГАМЕ.

На основу решења Министарског Савета ИБр. 21073 од 23. августа ове године израђен је ситан металан новац од 0,5, 0,10 и 0,25 динара, с тога, а на основу закона о српском народном новцу од 1878. године и поменутог решења Министарског Савета

РЕШАВАМ:

Да се израђен ситан металан новац од 0,5, 0,10 и 0,25 динара постепено пусти у оптицај.

Опис новца:

Израђен ситан новац састоји се из округлих пљоснатих комада изливених из легуре и то:

Новац од 0,5 и 0,10 динара израђен је из „гама“ метала са 98½% цинка и 1½% бакра, а металан новац од 0,25 динара из легуре бакра и никла са 25% никла и 75% бакра.

Ситан металан новац од 0,5 динара има пречник од 18,8 мм., дебљине 1,3 мм., тежи 2,6 грама; у једном килограму садржи 384 комада, са допуштеном толеранцијом 4 комада на један килограм.

Ситан металан новац од 0,10 динара има пречник од 20,85 мм., дебљине 1,2 мм., тежи 3,1 грама; у једном килограму садржи 322 комада, са допуштеном толеранцијом 4 комада на један килограм.

Ситан металан новац од 0,25 динара има пречник од 24 мм., дебљине 1,40, тежи 5,7 грама; у једном килограму садржи 175 комада, са допуштеном толеранцијом 2 ком. на један килограм.

На једној страни означена је одговарајућа вредност крупним арапским бројевима: 5, 10 односно 25. Лево и десно од означених вредности стављени су изрази латиницом и ћирилицом „пара“ тако да су ови изрази постављени ћирилицом са леве, а латиницом са десне стране означене вредности. Испод означених вредности стављено је „1920“. А над означеном вредношћу израђен је амблем у облику двокраке вазне са жигом, пресечене вертикалном линијом, на врху које стоје у полукругу три крупне тачке, а испод ових на самом луку лево и десно од усправне линије по пет косих цртица.

На противној страни израђен је код све три врсте поменутог металног новца државни грб са круном Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца у оквиру круга израђеном од ситних тачкица на периферији самога новца.

Од овог металног новца израђено је свега и то :

од 0,05 дин. у износу динара	10,000.000
„ 0,10 „ „ „ „	8,000.000
„ 0,25 „ „ „ „	12.000.000
Свега у износу динара	30,000.000

Оглашавајући поменуте врсте ситног металног новца за пуноважно платежно средство на целокупној територији Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, наређујем, да га државне благајне примају у неограниченој количини, а приватна лица у слободном промету у ниже означеним количинама и то :

ситан металан новац од динара	0,05
у износу до динара	5.—
ситан металан новац од динара	0,10
у износу до динара	10.—
и ситан металан новац од динара	0,25
у износу до динара	20.—

Ово решење доставити Народној Банци, Генералној Дирекцији Државног Рачуноводства, свима Финансијским Управама и мојим Делегатима у Загребу, Сарајеву, Љубљани и Сплиту, а исто тако објавити га у „Службеним Новинама“.

Ово се објављује грађанству Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца ради знања, а државним властима препоручујемо да у свему по истој поступују.

Министар Финансија

К. Стојановић, с. р.

МИ АЛЕКСАНДАР I.

ПО ЦИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме да је Законодавни Одбор Народне Скупштине Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, на основу чл. 130. Устава, на својој VIII, редовној седници одржаној 16. новембра 1921. године у Београду, решио и да смо Ми потврдили и потврђујемо да се наредбе Министра Финансија од 13. априла 1920. године И Бр. 12.944. „Службене Новине“ бр. 88/20 и од 22.-V. 1921. године И. Бр. 6 428. „Службене Новине“ бр. 124/21. списке Уредаба Министарства Финансија бр. 89. и 98. „Службене Новине“ бр. 195/21. год. измене и да гласе :

ЗАКОН

О ТЕЧАЈУ АУСТРО-УГАРСКОГ СИТНОГ МЕТАЛНОГ НОВЦА

ЧЛАН 1.

Аустро-Угарски метални новац од 0,10 и 0,20 круна од никла и пакфонга изједначује се у вредности са ситним металним новцем од 0,10, и од 0,20 динара Краљевине Србије, односно одговарајућих јединица металног новца Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

ЧЛАН 2.

Аустро-Угарски метални новац од 0,20 круна од гвожђа изједначује се у вредности са ситним металним новцем од 0,05 динара Краљевине Србије, односно 0,05 динара Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

ЧЛАН 3.

Државне су касе дужне као и појединци, да примају у једној уплати овај новац у оној количини, као што је то предвиђено за ситан металан новац Краљевине Србије и Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

ЧЛАН 4.

Овај закон ступа на снагу одмах по обнародовању у „Службеним Новинама“.

Препоручујемо Нашем Министру Финансија, да овај закон обнародује и о извршењу се његовом стара, властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се поковавају.

31. децембра 1921. године
у Београду.

Александар, с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата
Министар Правде,

Д-р. Л. Марковић, с. р.

Председник Министарског Савета,

Ник. П. Пашић, с. р.

(Следују потписи свију осталих Министара.)

МИ

АЛЕКСАНДАР I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме да је Законодавни Одбор Народне Скупштине Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, на основу чл 130. Устава, на својој XXXVIII. редовној седници, одржаној 28. децембра 1921. године у Београду решио и да смо ми потврдили и потврђујемо, да се наредба Министарства Финансија о курсу звечећих круна, Аустро-Угарских и Црногорских перпера И Бр. 1284. од 7. маја 1919. год. „Службене Новине“ Бр. 45/19 списка Уредаба Министарства Финансија Бр. 88. „Службене Новине“ Бр. 195/21. измени и да гласи :

ЗАКОН

О КУРСУ ЗВЕЧЕЋИХ КРУНА И ПЕРПЕРА

ЧЛАН 1.

Сребрни новац бивше Аустро-Угарске Монархије од 1, 2 и 5 круна, сребрни новац Краљевине Црне Горе, од 1, 2 и 5 перпера, изједначује се у вредности са сребрним динарима од 1, 2 и 5 динара.

ЧЛАН 2.

Забрањено је куповати и продавати сребрне круне и перпере и у опште сваки признати сребрни новац Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца за који други новац, који има законског течаја у Краљевине, изнад или испод његове номиналне вредности. Изузетно од свог прописа може Министар Финансија дозволити за одређено доба, за државне благајне или за рачун Народне Банке.

ЧЛАН 3.

Овај закон ступа на снагу даном обнародовања у „Службеним Новинама“.

Препоручујемо Нашем Министру Финансија да овај закон обнародује и о извршењу се његовом стара, властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покорављају.

22. јануара 1922. године
у Београду.

Александар, с. р.

(М. П.)

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата
Министар Правде,

Д-р. Л. Марковић, с. р.

Председник Министарског Савета,

Ник. П. Пашић, с. р.

(Следују потписи свију осталих Министара.)

МИ

АЛЕКСАНДАР I.

ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ СРБА, ХРВАТА И СЛОВЕНАЦА

проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца на своме LXVIII редовном састанку, одржаном 30. марта 1924. године у Београду, решила и да смо ми потврдили и потврђујемо

ФИНАНСИЈСКИ ЗАКОН

ЗА 1924/25. ГОДИНУ.

ЧЛАН 286.

„Овлашћује се Министар Финансија да искује и у саобраћај пусти:

а) 1,000.000 златника од 20 динара у вредности 20,000.000 динара у злату са назначењем године 1924., као године ковања: и

б) 50,000 000 комада од 0,50 динара укупно номиналних 25,000.000 динара.

75,000.000 комада од 1.— динара укупно номиналних 75,000.000 динара.

50,000.000 комада од 2.— динара укупно номиналних 100,000 000 динара.

Министар Финансија по одобрењу Министарског Савета прописује ближе услове у погледу финоће, легуре, величине, натписа, и свију осталих ближих обележја овог новца.

Овај новац, као законско средство плаћања, дужне су примати све државне и самоуправне благајнице, приватна и јавна лица. Министар Финансија прописује Правилником остале услове о овоме.

Трошкови око ковање овог новца исплатиће се на рачун прихода од ковања, а чист приход унеће се у државну касу као ванредни државни приход. Министар Финансија може за

ковање новца по овом закону, а по одобрењу Министарског Савета, закључити директну погодбу са ковницама или подуветницима.

Уговори, признанице, исправе, писмена и сав рад око овог посла не подлеже плаћању никаквих дажбина (такса, прера и т. д.).

За ковање златног новца употребиће се државно злато, које се налази у Народној Банци, с тим да се исковани новац има вратити Банци у оној суми, у којој се буде из Банке изузео.

За ковање новца од никла може се прековати и ранији никлени новац, који се валази у трезорима Министарства Финансија.

ЧЛАН 290.

Овај закон ступа на снагу кад га Краљ потпише и кад се обнародује у Службеним Новинама.

Препоручујемо Нашем Министру Финансија, да овај закон обнародује, свима Нашим Министрима, да се о извршењу његовом старају, властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покуравају.

31. марта 1924. године
у Београду.

Александар, с. р.

(М. П.)

Министар Финансија,
Д-р. М. М. Стојадиновић, с. р.

Видео и ставио државни печат,
чувар државног печата
Министар Правде,

Др. П. Гризогоно, с. р.

Председник Министарског Савета,
Ник. П. Пашић, с. р.

Министар Припреме за Уставотворну
Скупштину и Изједначење Закона,
М. Трифковић, с. р.

Министар Просвете,
Св. Прибићевић, с. р.

Министар Иностранних Дела,
Др. М. Нинчић, с. р.

Министар Грађевина,
М. Трифуновић, с. р.

Министар Трговине и Индустије,
Др. Х. Кризман, с. р.

Министар Народног Здравља,
Др. Сл. Милешић, с. р.

Министар за Социјалну Политику,
Ник. Т. Узуновић, с. р.

Министар Пољопривреде и Вода,
К. Љ. Милешић, с. р.

Министар Пошта и Телеграфа,
В. Вукићевић, с. р.

Министар Војске и Морнарице,
почасни ађутант Њ В. Краља,
арм. ђенерал,

Пеш. Пешић, с. р.

Министар Унутрашњих Дела,
Др. М. Сршкић, с. р.

Министар Финансија,
Др. М. М. Стојадиновић, с. р.

Министар Шума и Рудника,
Др. Драг. С. Којић, с. р.

Министар за Аграрну Реформу,
Милан Симоновић, с. р.

Министар Вера,
Др. В. Јанић, с. р.

Министар Правде,
Др. П. Гризогоно, с. р.

Министар Сасбраћаја,
Др. Светислав Поповић, с. р.

Правилник о ковању новца

Министарски Савет на седници својој од 18. новембра 1924. године усвојио је као ближе одредбе о ковању новца следећи:

I ПРАВИЛНИК О КОВАЊУ НАРОДНОГ ЗЛАТНОГ НОВЦА.

ЧЛАН 1.

На основу чл. 286. Финансијског Закона за 1924/25. год. овлашћује се Министар Финансија, да искује 1,000.000 златника од 20 динара у вредности 20,000.000 динара у злату са назначењем године „1925“ као године ковања.

ЧЛАН 2.

Ново исковани златници од 20 динара имаће на сваки грам тежине 0,9 грама чистог злата и 0,1 грам бакра.

Златник од 20 динара биће тежак 6,45161 грама и имаће у пречнику 21 милиметар.

Од ове мере у садржини и тежини може се у ковању златника нешто и одступити и то у садржини највише 0,001 изнад или испод а у тежини највише до 0,002 изнад или испод нормале горе одређене.

ЧЛАН 3.

Облик новог златника је овакав:

На лицу: лик Владаочев а у наоколо натпис „Александар I. Краљ Срба, Хрвата и Словенаца“.

На наличју: на средини вредност „20“ означена цифром а испод ње „динара“ и година „1925“.

На ивици имаће чарак.

ЧЛАН 4.

За ковање овог новца употребиће се државно злато, које се налази у Народној Банци, с тим, да се искован новац има вратити Банци у оној истој суми, у којој се буде из Банке изузео.

ЧЛАН 5.

Трошкови око ковања ових златника исплатиће се на рачун прихода од ковања, а чист приход унеће се у државну касу као ванредни државни приход.

ЧЛАН 6.

Министар Финансија може за ковање новца по овоме Правилнику, по одобрењу Министарског Савета, закључити директну погодбу са ковницама или подузетницима.

Закључени уговор, као и исплата цене ковања, не подлежи плаћању никакве таксе, порезе или прирезе ма под којим именом они били.

II. ПРАВИЛНИК О КОВАЊУ НОВЦА ОД 0.50, 1 и 2 ДИНАРА.

ЧЛАН 1.

На основу чл. 286. Финансијског Закона за 1924/25. год. овлашћује се Министар Финансија, да искује и у саобраћај пусти новац искован од смесе никла и бакра и то:

50,000.000	ком. од 0.50 дин.	укупно дин.	25,000.000.
75,000.000	” ” 1.— ” ” ”	” ” ”	75,000.000.
50,000.000	” ” 2.— ” ” ”	” ” ”	100,000.000.

ЧЛАН 2.

Метална смеша од које ће се исковати овај новац има бити 25 од сто чистог никла и 75 од сто чистог бакра.

Одступање и код једног и код другог метала не сме бити веће од 10 на хиљаду делова било на више било на ниже.

ЧЛАН 3.

Тежина искованог новца има бити:

код комада од 0.50 динара	2.5 грама;
” ” ” 1.— ” ” ”	5 ” и
” ” ” 2.— ” ” ”	10 ”

Одступање на више и на ниже дозвољава се:

код комада од 0.50 динара 15 на хиљаду;

" " " 1.— " 13 " "

" " " 2.— " 10 " "

ЧЛАН 4.

Пречник овог новца износи:

код комада од 0.50 динара 18 мм.

" " " 1.— " 23 "

" " " 2.— " 27 "

ЧЛАН 5.

Облик овога новца биће:

На предњој страни (аверсу) на средини лик Владаочев, а у наоколо натпис „Александар I. Краљ Срба, Хрвата и Словенаца“.

На полеђини (реверсу) на средини вредност означена арапским бројем, а испод тога „динар“, „динара“ или „пара“, а напослетку „1925“ година.

У кругу биће венац са круном као што је на сребрном новцу од 1915. године.

ЧЛАН 6.

Трошкови ковања овог новца исплатиће се на рачун прихода од ковања, а чист приход унеће се у државну касу као ванредни приход.

ЧЛАН 7.

Овим искованим новцем замениће се папирни државни новац у промету од 1.— и 0.50 динара, који се има повући најдаље за једну годину дана од кад последња партија овог новца буде пуштена у саобраћај После истека рока за замену државни папирни новац губи сваку вредност.

Ближе одредбе о замени овог новца прописаће Министар Финансија Правилником.

ЧЛАН 8.

Овај новац, као законско средство плаћања, дужне су све државне и самоуправне касе, и приватна и јавна лица примати, али ни државне ни самоуправне касе, ни други, у једној исплати не морају примити више од 100 динара у комадима од 0.50 динара, од 200 динара у комадима од 1.— динара и од 500 динара у комадима од 2.— динара.

ЧЛАН 9.

Министар Финансија може за ковање новца по овом Правилнику, по одобрењу Министарског Савета, закључити директну погодбу са ковницама или предузимачима.

Закључен уговор, као и исплата цене ковања, не подлежи плаћању никакве таксе, пореза или приреза, ма под којим именом они били.

ЧЛАН 10.

Министар Финансија поднеће Народној Скупштини рачун о искованом новцу по овом Правилнику, као и рачун добити од ковања и замене папирног новца

18. новембра 1924. год.

у Београду.

Председник Министарског Савета

Ник. П. Пашић, с. р.

Министар без портфеља,

М. Н. Трифковић, с. р.

Министар за Социјалну Политику,

М. С. Ђуричић, с. р.

Министар Просвете,

Свешозар Прибићевић, с. р.

Министар Саобраћаја,

А. М. Станић, с. р.

Министар Иностранних Дела,

Д-р М. Нинчић, с. р.

Министар Вера,

М. Трифуновић, с. р.

Министар Правде,

Д-р Е. Лукинић, с. р.

Министар за Аграрну Реформу,

Д-р Хинко Кризман, с. р.

Министар без портфеља

Д-р Маше Дринковић, с. р.

Министар Трговине и Индустије,

Д-р Ђура Шурмин, с. р.

Министар Народног Здравља,

Д-р Сл. Милетић, с. р.

Министар Грађевина,
Ник. Т. Узунозић, с. р.

Министар Пољопривреде и Вода,
К. Љ. Милешић, с. р.

Министар Пошта и Телеграфа,
Веља Вукићевић, с. р.

Министар Шума и Рудника,
Д-р Г. Жерјав, с. р.

Министар Припреме за Уставотворну
 Скупштину и Изједначење Закона,
Д-р Милан Сршкић, с. р.

Министар Финансија,
Д-р М. М. Стојадиновић, с. р.

Министар без портфеља,
Д-р П. Гризогоно, с. р.

Министар Војске и Морнарице,
 Дивизијски Генерал,
Душ. П. Трифуновић, с. р.

Министар Унутрашњих Дела,
Бож. Ж. Максимовић, с. р.

